

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Аспірантура	Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Кафедра	МККП	Рік навчання	1
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Вид дисципліни	Нормативна, з циклу теоретичної підготовки
Спеціальності	B1, B2, B3	Семестр	1

**МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
В СФЕРІ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА**
Семестр 1 (осінь 2025)

Викладач Алфьорова Зоя Іванівна, доктор мистецтвознавства, професор
Е-mail al055@ukr.net
Заняття 10 лекцій,+20 прак.+ 3 контр.+ 2 залік =35 год.

Адреса Дистанційно

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є офф-лайн та он-лайн комунікація через електронні листи і тільки у робочі дні. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — Методнаукдосл.); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_завдання*. *Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — PowerPoint*. Окрім роздруківок для занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на classroom дисципліни.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Основи наукових досліджень з дизайну» (Модуль №1): методичні вказівки з дисципліни «Основи наукових досліджень з дизайну» / укладач В. В. Турчин. Харків: Харківська державна академія дизайну і мистецтв, 2015. 34 с.

2. Методологія та методика наукового дослідження (Модуль №1): конспект лекцій з дисципліни «Основи наукових досліджень з дизайну» / укладач В. В. Турчин. Харків: Харківська державна академія дизайну і мистецтв, 2015. 34 с.

3. Матеріали для поточного та проміжного контролю з дисципліни з дисципліни «Основи наукових досліджень з дизайну» / укладач В. В. Турчин. Харків: Харківська державна академія дизайну і мистецтв, 2015. 17 с.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

1) <https://clarivate.com/webofsciencegroup/> – офіційний сайт Clarivate Analytics (англійською мовою)

2) <https://www.elsevier.com/solutions/scopus> – офіційний сайт Elsevier (англійською мовою)

3) https://www.youtube.com/results?search_query=clarivate+analytics+%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%8E

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Дисципліна «Методологія наукових досліджень у сфері мистецтвознавства» відіграє ключову роль у підготовці мистецтвознавців, оскільки вчить не лише збирати факти про мистецтво, а й осмислювати їх у науковій системі координат.

Мета дисципліни – сформувані знання та практичні навички проводити повноцінне наукове дослідження, спираючись на обґрунтовану методологію.

Завдання дисципліни:

- сформувані у дослідника методологічну культуру, тобто можливості усвідомлено вибирати наукові підходи та методи аналізу творів мистецтва,
- формулювані дослідницькі завдання, гіпотези та концепції
- пов'язувати мистецтвознавчий аналіз із філософськими, історичними та культурологічними засадами.

• ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ФОРМУЄ ДИСЦИПЛІНА:

- ЗК 1 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 2 Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
- ЗК 6 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

• СПЕЦІАЛЬНІ (ФАХОВІ) КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ФОРМУЄ ДИСЦИПЛІНА:

- СК 5. Вміння володіти теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки здобувачів; планування власної науково-дослідницької діяльності.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

ПР 1. Володіти методологією та методикою наукового пізнання сучасних проблем мистецтвознавства.

ПР 2. Співвідносити дослідницьке завдання з адекватним методом аналізу.

- ПР 3.** Сформувати навички побудови наукової програми дослідження: від вибору об'єкта до висновків.
- ПР 4.** Уміти застосувати загальнонаукові та спеціальні мистецтвознавчі методи наукового дослідження..
- ПР 5.** Уміти застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні та вирішенні проблем теорії та практики мистецтва.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни визначається необхідністю теоретичного осмислення та практичного втілення певних методологічних стратегій наукового дослідження.

Всього курс має 10 лекцій,+20 прак.+ 3 контр.+ 2 залік =35 год.

Осінній семестр:

Модуль 1. Формування методологічної стратегії дослідження

- *Тема 1.* Вступ.
- *Тема2.* Філософські парадигми наукових досліджень в сфері мистецтвознавства.
- *Тема3.* Загальнонаукові методи досліджень, адаптовані до мистецтвознавства.
- *Тема 4.* Методологічні засади мистецтвознавчого рівня.
- *Тема 5.* Методологічні завдання науковця.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних занять. На практичних заняттях здобувач закріплює лекційний матеріал та формує вміння та навички використовувати знання при формуванні методології наукового дослідження. Самостійна робота здобувача спрямована на закріплення знань та набутих вмінь. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз. Навчально-методичне забезпечення і консультування самостійної роботи здійснюється на основі нормативних документів ХДАДМ.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є залік. Для отримання оцінки з заліку достатньо пройти рубіжний етап контролю та поточні перевірки процесу самостійної роботи.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Пропускати заняття без поважних причин неприпустимо (причини пропуску мають бути підтвержені). Запізнення на заняття без поважної причини є небажаними.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні заліку тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

РОЗКЛАД КУРСУ

№	Дата	Теми	Тип заняття	Кількість годин
1	Згідно розкладу	<i>Тема 1.</i> Вступ.	Лекція + практ.	2+2
2	Згідно розкладу	<i>Тема 2.</i> Філософські парадигми наукових досліджень в сфері мистецтвознавства.	Лекція + практ.	2+4
3	Згідно розкладу	<i>Тема 3.</i> Загальнонаукові методи досліджень, адаптовані до мистецтвознавства.	Лекція + практ.	2+4
4	Згідно розкладу	<i>Тема 4.</i> Методологічні засади мистецтвознавчого рівня.	Лекція + практ.	2+6
5	Згідно розкладу	<i>Тема 5.</i> Методологічні завдання науковця.	Лекція + практ.	2+4
6	Згідно розкладу	Модульна контрольна робота		3
7	Згідно розкладу	Залік		2

				10+20+3
--	--	--	--	---------

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	А	А+ 98–100	Задовільно	64–74	D
			А 95–97		60–63	E
			А- 90–94	Незадовільно	35–59	FX
Добре	82–89	В		Незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	С				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як аспірантам, так і викладачу. Вітається власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання позиції.

У разі відрадження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю з аспірантами.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо здобувач пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0 – 12
2	Поточний контроль	0 – 12
3	Поточний контроль	0 – 12
4	Поточний контроль	0 – 12
5	Поточний контроль	0 – 12
6	Модуль	0 – 20
7	Підсумковий контроль	0 – 20
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали			Критерії оцінювання
	0–17	0–20	
A+	10-17	20	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Розширив роботу до рівня тез до конференції. Подача акуратна, без помилок
A	15-17	20	Здобува в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Подача акуратна, без помилок
A-	11-17	20	Здобува в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок
B	12–17	20	Здобува в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок
C	8–11	11-17	Здобува в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з форматкуванням

D	4–7	7-17	Здобува не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматуванням
E	1–3	1–9	Здобува в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність магістра та публікацію статті за темою дослідження, виконані в межах дисципліни (5). Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Розширений список літератури наведено у методичних матеріалах. Також на заняттях викладач може порекомендувати додаткові джерела інформації.

- 1) Білуха М. Т. Основи наукових досліджень. К.: Вища шк., 1997.
- 2) Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Суми, 2016.
- 3) Горбатенко І. Ю, Іваїша Г. О. Основи наукових досліджень: підручник. Херсон, 2001.
- 4) Грищенко І. М., Григоренко О. М., Борисейко В. А. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. К., 2001.
- 5) Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. Ніжин, 2017.
- 6) Кузнецов И. Н., Савченко Е.А. Научное исследование. Мн., 1998.
- 7) Куліков В. Пошук історичної інформації в Інтернеті. Х., 2007.
- 8) Літнарівич Р.М. Основи наукових досліджень. Дисертація на здобуття наукового ступеня . Навчальний посібник. МЕНУ, Рівне, 2010,- 60 с.
- 9) Основи методології та організації наукових досліджень: навчальний посібник для студентів, курсантів, аспірантів, ад'юнктів / за ред.. А Є. Конверського. К., 2010.
- 10) Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень. К., 2004.
- 11) Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. – Х., 1998.

